

Még egyszer az erdészeti igazgatás reformjáról.

Amidőn erdészeti jogunk reformjáról és az erdészeti igazgatásról szóló tanulmányomat az Erdészeti Lapokban való közzététel végett beküldöttem, tettem ezt azzal a szándékkal, hogy az erdészeti törvényeknek egyesületünk által folyamatba tenni kért revíziójával kapcsolatban töprengéseim eredményeként kialakult elvi álláspontom nyilvánossághozatalával alkalmat szolgáltatassak annak a kérdésnek megvitatására, amelyhez lapunk igen tisztelt szerkesztőjének cikkein kívül részletes hozzászólás tudtommal még nem történt. Ehhez képest egyelőre hallgatni szándékoztam, szaktársaink köréből is várva azokat az értékes véleményeket, amelyek alkalmasak lesznek arra, hogy a döntést pro, vagy kontra megérleljék, azonban tanulmányommal kapcsolatban a lapunk legutóbbi számában megjelent hozzászólás folytán két körülmény késztet arra, hogy soraimmal nagyrabecsült olvasóink türelmét ismételten próbára tegyem.

Az egyik a korrupció kérdésének fölvetése, amiért őszintén mea culpát kell mondanom. Akaratom ellenére magam tértem el a tárgyilagosságtól, amidőn a munka hevében nem vigyáztam eléggé arra, hogy a korrupció fogalma sokkal többet takar, mint amennyit azzal kifejezni szándékoztam, tudniillik, hogy az önkormányzati közigazgatásban igen sok esetben a politikai szempontok, familiáris és üzleti érdekeltségek teszik nehezzé és gáncsolják el a közérdek érvényesülését, aminél többet a lapunkban évekkkel ezelőtt megjelent az a cikk sem tartalmazott, amelyre célzást tettem. Hibát követtem el tehát, hogy mondanivalóimat ebben a szóban nem helyesen sűrítettem össze, ami joggal érinthette érzékenyen önkormányzati igazgatásunkat, amelyet megbántani valóban nem volt szándékomban.

Annál inkább sajnálom ennek fölvetését, mert éppen ellenkező hatást váltottam ki vele, mint amelyet elérni szándékoztam, tanulmányomból kitetszőleg is azt kívántam ezzel hangsúlyozni, hogy a tárgyalásokból minden olyan szempontot ki kell kapcsolni, amely azokat elmérgesítené, mivel az erdőrendészeti hatáskör átruházását magában foglaló refor-

mot — ha ez valóban bekövetkezik — csupán a törvényhatóságokkal egyetértésben lehet és kell megoldanunk.

A másik körülmény személyemet érinti és védekezésre készítet. Még föltételezni sem hagyhatom magamról, hogy az erdőtörvény reformjának szükségességére vonatkozó indokaim az ország integritásáról való lemondáson alapulnának. Magam is szívből óhajtom és szent kötelességemnek tartom elősegíteni annak az időnek mielőbbi elkövetkezését, amidőn ismét a magyar Kárpátok erdőkoszorúzata bérci fogják körülölelni az egymásnak testvéri kezet nyújtott és békességben munkálkodó népeket!

Nem is tudom magamnak megmagyarázni, hogyan szolgálhattam reá arra a kritikára, amely mögött ez a feltevés meghúzódni látszik. Ha indokaim között integritásunk megdőlte „is“ szerepel, hogyan következtethető ebből, hogy ezt a reform „egyedüli“ indokának tartanám? Ha azonban integritásunk megdőltéről szólottam is, ez még nem jelenti az integritásról való lemondást és ma sem adhatom fel azt az álláspontomat, hogy az erdőtörvény revíziójának föltétlen szükségességét az ország megcsonkítására való tekintettel is hangsúlyoznunk kell.

Gazdasági kérdésekben reálpolitikára van szükség. Bármennyire óhajtjuk is a jelenlegi szomorú helyzet mielőbbi megváltoztatását, ki tud bennünket biztosítani, hogy ez mikor fog bekövetkezni. Legyen szabad reámutatnom arra, hogy a magánerdők fenntartását még ma is csupán azok a kivételes intézkedések biztosítják, amelyekről nem tudhatni, meddig lesznek érvényben tarthatók s amennyiben ezek még az új törvény meghozatala előtt hatályon kívül helyeztetnek, milyen sors vár a magánerdőkre ezen a szegény Csonka-Magyarországon, amelynek erdeje alig van s ahol egyetlen darab fa oktan elpusztítását is megakadályozni szerény véleményem szerint kötelességünkben áll. Hivatkozhatom arra is, hogy amennyiben a magánerdők leromlására való tekintettel már az integer Magyarországon feltétlen követelményként jelentkezett ezeknek üzemtervi kezelés alá vonásuk, mennyivel inkább előtérbe helyeződik ez a követelmény az erdeitől megfosztott Csonka-Magyarországon.

Szavaim tehát nem az integritásról való lemondásból, hanem megcsonkított országunk erdőgazdaságát féltő komoly aggodalomból eredtek.

Ha már a tollat kézbe kellett vennem, egészen röviden a tanulmányommal szemben felhozott észrevételekre is kitérek. A helyzetem mindenesetre nehezebbé vált azáltal, hogy a választásánál szakunk egyik első reprezentánsára, *Rochlitz* Dezső ny. államtitkár úrra történt hivatkozás. Hatalmas egyénisége mellett nagyon is érzem törpeségemet, meg fog azonban bocsátani nekem, ha a későbbiekben érinteni bátorodom közzétett levelének egyes részeit is.

A cikkíró, igen tisztelt szerkesztő úrral teljesen egyetértetek abban, hogy miután az új igazgatási szerveknek az erdőrendészeti hatáskörrel tervezett felruházása a reájuk vonatkozó törvényes rendelkezésekben nem történt meg, helyesebb lett volna az életbeléptetéssel az erdőtörvény alap rendelkezéseinek módosítását is bevárni. Ez sem történt azonban meg s adott helyzettel állunk szemben, amelyet magam sem tekinthetek véglegesnek s annak lehető mielőbbi rendezését tartom kívánatosnak.

Távrolról sem állítottam azonban azt, hogy az ajánlott megoldás olyan irányú próbálkozás legyen, amely a hatáskörátruházás célszerűségét, vagy célszerűtlenségét volna hivatott beigazolni, vagyis kételyeim volnának a tervbevett rendszer életképessége iránt, amelynek helyességét, vagy helytelenségét a gyakorlat fogja megmutatni. Amidőn a hatáskörátruházás szükségességét megindokoltam és a gyakorlati kivitel módozataira reámutattam, hitet vallottam amellett, hogy ennek a rendszernek be kell válnia. Amidőn tehát arról írtam, hogy az alap beépítését meg kell próbálni, ezzel tisztán a hatáskörátruházás esetleges akadályait állítottam szembe s esupán annak az aggodalomnak adtam kifejezést, hogy a be-terjesztendő törvényjavaslatnak nem fognak-e olyan általam ismeretlen nehézségek útjába állani, amelyek terveinket felborítva a régi rendszerhez való visszatérést teszik szükségessé.

Tanulmányommal jómagam is az „abszolút mozdulatlan-
ság“ állapotán kívántam segíteni. Nem hiszem azonban, hogy a késedelemnek okát a természetellenes utólagos falbeépítés-

től való húzódozásban kell keresniünk. A késelemnek egyéb nyomós okai is lehetnek. A többszörös személyváltozások, szervezeti változtatások és munkaköreltolódások közepette központunknak egyideig alkalma sem nyílhatott az országos fontosságú kérdések tárgyalás alá vételére s ha ma már alkalma nyílik is, az új erdőtörvényjavaslat nem olyan könnyű kérdés, amelyet máról holnapra lehetne megoldani. A rendelkezésre álló korábbi tervezet a munkát megkönnyítheti ugyan, az erdőfenntartásra vonatkozó rendelkezéseit azonban közvéleményünk elejtven, a megdőlt alapra épített részleteknek nem mindenike lesz felhasználható, a javaslatot voltaképpen egészen újból kell összeállítani.

Tanulmányomban az igazgatásról szóló törvény fenntartása mellett foglaltam állást s ha az új törvénnyel ennek erős alapot adunk, többet végzünk az egyszerű foltozgatásnál. A törvények elaprózását azonban feltétlen követelményként magam sem állítottam be. Reámutattam arra, hogy az erdészeti joganyagnak, melyek azok a részei, amelyek az erdők fenntartásáról szóló, tehát a tulajdonképpeni erdőtörvénybe illesztendők be. Egy teljes és rendszeres erdőtörvény kedvéért, ha törvényhozási tárgyalását ebben a bővebb formájában is biztosítani lehet, a részletkérdéseket tárgyaló törvényeket magam is feláldoznám, az új erdőtörvényjavaslat tehát egészen új épület is lehet, amelynél azonban a lebontandó kisebb épületek tégláit is fel kell használnunk, magam sem a formát, hanem a lényegét, az eszmiét védelmezem.

Ennyit a kérdésről általánosságban. Magára az erdészeti igazgatás reformjára nézve az ellenérveket három csoportba foglalhatom össze:

1. Az erdőrendészeti hatáskör átruházása az önkormányzati elv sérelmével járna és a közigazgatás államossításának kezdetét jelentené.

2. Speciális állami hatóságnak nem lehet meg az a hatósági jellege, amely önkormányzati igazgatásunkban fellelhető.

3. Nincsen szükség a tanácsok intézményére, amely mint állami szaktestület működésében az egyoldalúság által vezetettnek.

Ezeket az ellenérveket átfogja azután a végkövetkeztetés: a régi rendszer bevált és mint ilyen kár volna feláldozni.

Az erdőrendészeti ügyekben való döntésnek állami szervekre való átruházása szerény véleményem szerint az önkormányzati érdekeket egyáltalán nem sérti, az önkormányzat méltóságába nem ütközik és feltételezni sem lehet, hogy a közigazgatás államosításának prejudikálna.

Az önkormányzat az államigazgatásnak olyan megnyilvánulása, amelynek célja, hogy az egyetemes állami érdekeken belül a periferiális, helyi érdekek is érvényesülést nyerhessenek. Ez a cél tehát a helyi együttlábásból eredő közös érdekeknek istápolása, amelyet azonban az önérdekkel azonosítani nem lehet. Ha az egyetemes érdekű, országos ügyeket vizsgálat alá vesszük, ezeknek legtöbbször (pld. az útügyi, népoktatásügyi, pénzügyi, állategészségügyi igazgatásnál) a helyi közérdekekkel is számolni kell, mert hatásukban főleg mint a helyi közösségeket érintő ügyek jelentkeznek. Ez az oka annak, hogy az ilyen közigazgatási ágazatokkal kapcsolatos konkrét ügyintézés elsősorban az önkormányzati szervekre bízandó. Ezzel szemben az erdőrendészeti igazgatásnál a legtöbb esetben nem helyi közösségi érdekek, hanem csupán az egyesnek érdeke, az önérdek áll az országos érdekekkel, a közérdekekkel szemben, ahol az önkormányzatnak konkrét ügyintézésrel való felruházása már nem indokolható s éppen azzal ejtenénk sebet az önkormányzat méltóságán, ha feladatát az önérdek védelmében vélnénk feltalálni. Nincsen tehát önkormányzati érdek, amely a hatáskörátruházással sértve volna.

Az állampolgárokat azonban — amint azt a tanulmányomban is hangsúlyoztam — az államigazgatásban a helyi érdekeken kívül is részesíteni kell, ami ugyancsak az önkormányzatnak, mint az állampolgárokat képviselő alakulatnak bevonásával történhetik meg s ha az erdőrendészeti ügyek intézését az állam szakhatóságainak közérdekből át kell venniök, ennek az alkormányjogi elvnek érvényesítését az állami szervek felügyeletében és tevékenységük ellenőrzésében kell feltalálnunk. Ez a megoldás nemhogy az önkormányzat méltóságába ütköznék, sőt ellenkezőleg az önkormányzatot éppen ezzel az ellenőrzési joggal helyezzük az államerdészeti igaz-

gatási szervek fölé a jelenlegi, kevésbé méltó helyzettel szemben, amidőn állami ellenőrzés mellett gépies munkát végezni kénytelen, s ez a megoldás a fennálló törvényes rendelkezések szellemének is megfelel.

A közigazgatási bizottság ugyanis az állami és önkormányzati igazgatás közötti harmonikus együttműködést hivatott szolgálni, az állam gépezetében mint fék jelentkezik. Amennyiben hatáskörét vizsgálat alá vesszük, hatáskörének súlypontját nem a konkrét ügyek intézésében, hanem a felügyeletben és ellenőrzésben, a harmonia megteremtésének eszközeiben találhatjuk fel, míg a konkrét ügyek jórésben csak a későbbi törvényekkel főleg célszerűségi szempontokból utaltattak olyan nagy számban hatáskörébe, amilyen mértékben azokkal ezidőszerint tényleg el van látva, azonban ezek az ügyek is túlnyomórésben az önkormányzati érdekekkel kapcsolatosak, viszont hatáskörének ilyen kiterjesztése mellett is találkozhatunk olyan igazgatási ágazattal, amelynél tevékenysége még ma is kizárólag a felügyeletre terjed ki. Elég ebben a tekintetben az ügyészséghez való viszonyára reámutatnunk. Tisztelettel teszem fel a kérdést: ha ez a viszony az önkormányzat méltóságára nem sértő, hogyan lehetne sértő az a terv, amely az erdőrendészeti igazgatást ennek a viszonynak analógiájára kívánja megoldani?

Végeredményben tehát nem újat akarunk s az önkormányzat mai szervezetét megbontani sem állhat szándékunkban, mert továbbra is csupán annak mai szervezetébe való beleilleszkedésről van szó, tekintet nélkül arra, hogy a közigazgatás államosítását kívánjuk-e, vagy pedig nem.

Mihelyt a kérdést a közigazgatással karöltve és a kapcsolat jelenlegi módjának megváltóztatásával ugyan, de annak további fenntartásával kívánjuk megoldani, önként dől meg az az álláspont, amely ebben a változásban a közigazgatás államosításának kezdetét és az ősi vármegye elleni első csákyütést látja.

Reátérve a második ellenérvre, magam is elismerem, hogy az önkormányzati szervek tekintélyének, súlyának mértékét a velök egy színvonalon álló állami szerv sem érheti el, mert

az önkormányzat az államhatalom minden irányában részes, míg ezzel szemben bármelyik más kiváló állami szerv is annak csak egyik ágát tartja kezében. Nincsen azonban szükségünk ilyen mindeneket felülhaladó tekintélyre, legyen belőle annyi, amennyinek segítségével az erdészeti törvényekben kitűzött államecélokat megvalósíthatjuk.

Az erdőrendészeti hatáskör átvételével az államerdészeti igazgatási szervek az állami imperium részeseivé válnának s mint ilyenek ezidőszerinti hivatali jellegüket hatósági jelleggel cserélnék fel. Meg vagyok győződve arról, hogy ez a hatósági jelleg, erdészeti igazgatásunkat mindenestre fel fogja azzal a tekintéllyel és súllyal ruházni, ami teljes biztosítékul szolgál arra, hogy intézkedéseinek érvényt szerezhessen s az önkormányzati hatóságok tekintélyének, súlyának kiközlésére szerény véleményem szerint nincsen szükségünk.

A törvény és államhatalom iránti tisztelet ma már sokkal biztosabb alapokon áll, semhogy az államerdészeti szakhatóságaink által kiadandó intézkedéseket az önkormányzat súlyával kellene fedezni. Még köznépünk előtt is, ahonnan nehézség e tekintetben elsősorban lenne várható, az önkormányzat intézkedései egészben összefolytak a kezelő erdő-tiszt intézkedéseivel, hosszú idő alatt alkalma volt megtanulni, hogy a vármegye is azt akarja, amit az erdőtiszt akar.

A kiadott intézkedésekhez való alkalmazkodást különben is a törvények büntetőrendelkezései biztosítják s így a végrehajtás is mondhatni, teljes egészében önkéntes alkalmazkodással történik, kényszervégrehajtásra csak a legelvétettebb esetben van szükség, amelynél még a nagytekintélyű önkormányzat is az államhatalom fegyveres szerveinek támogatására szorul.

Minden kétség elkerülése végett tegyük fel azonban, hogy esetleg mégis felmerül annak szükségessége, hogy a kiadott intézkedés végrehajtása az önkormányzat bevonásával biztosíttassék. Ezt az esetenkénti együttműködést azonban nem zárja ki az, hogy egyébként a két hatóság egymással nem áll szorosabb kapcsolatban. Éppen az ilyen esetben lép előtérbe a közigazgatási bizottságnak tulajdonképpeni feladata,

amely — amint említettem — az állami és önkormányzati hatóságok együttműködésének megteremtésére irányul, amidőn tehát a közigazgatási bizottság szolgál biztosítékul, hogy a felmerülő ügyvel kapcsolatban kiadott rendelkezései alapján ez a támogatás az önkormányzat részéről valóban bekövetkezik.

Ismételten hangsúlyozandónak tartom végül, hogy a hatósági jogkörrel való felruházás alatt nem értettem az államrendészeti igazgatási szervek büntetőhatalommal való felruházását. Az állami imperium megnyilatkozása a tilalmazás, engedélyezés, jóváhagyás gyakorlása is, míg a büntetőhatalom az államnak a végrehajtásra irányuló egyéb ténykedéseitől jórészt már különvált, illetve ahol a különválás még nem történt meg, a bírói hatalmat gyakorló hatósági tag személye a bírói függetlenség biztosítékaival fel van ruházva s az erdőrendészeti bíráskodás kérdését is az államrendészeti hatóságokon kívül, tehát az erdőrendészeti ügyintézésről elkülönítetten ezeknek a követelményeknek figyelembevételével tartom rendezendőnek.

Ami most már a tanácsokra vonatkozó észrevételeket illeti, ellentmondást látok abban, hogy a tanácsok elleni érvelések egy másik tanács érdekében vannak felsorakoztatva.

A közigazgatási bizottság és annak gazdasági albizottsága is szintén kollegiális testület, szintén tanács s ha a tanácsok intézménye ellen olyan súlyos aggodalmak volnának felhozhatók, sok jót a tanácsnak egyéb formáitól, tehát az önkormányzati igazgatásban sem várhatnánk. Sőt a felhozott aggodalmak inkább volnának az önkormányzati közigazgatás tanácsaira vonatkoztathatók, mint egy olyan tanácsra, amely egyforma képzettségű és körülbelül egyforma gyakorlattal is rendelkező szakemberekből áll. Ha egy jól képzett erdőfelügyelőnek „nem szabad tanácsok után szaladgálni“, a gazdasági albizottságban helyet foglaló szaktársának tanácsára sincsen szüksége és a lektekintélyesebb, vagy lehangosabb tanácstag felfogása nem-e inkább érvényesülhet olyan tanácsnak kebelében, amelynek csak igen kevés, esetleg egy tagja sem rendelkezik azzal a szakképzettséggel, amelyet az ügy érdeke megkíván.

Ha a tanácsokat csak a törvények és szabályok alkotásánál tartanánk indokoltnak, a gazdasági albizottságra sem volna szükség s ha az erdőrendészetet ilyen állásfoglalás mellett is az önkormányzat hatáskörébe tartozónak valljuk, nem volna más hátra, mint azt egészben a törvényhatóság vezető tisztviselőjére bízni s az erdőfelügyelőt állami szakközegként mellérendelni, amint ezt az állategészségügyi igazgatásnál is láthatjuk.

Az érvek tehát visszafordíthatók volnának, nem akarom azonban azokat a gazdasági albizottság ellen felsorakoztatni, mert egyrészt föl sem tételezem, hogy mai összetételében tagjaitól a véleményalkotás önállósága elvitatható legyen, másrészt pedig tiszta elvi álláspontomat sem kívánom egyéb mellékes szempontoktól elhomályosíttatni.

Nem helyezkedhetem arra az álláspontra, amely szerint a tanácsoknak csak szabályalkotásoknál lehet helye. Egyetlen olyan közigazgatáspolitikai munkát sem olvastam, amely a tanácsokat az államhatalom másik főirányából, a törvények végrehajtásából kizárni kívánta volna. A törvények végrehajtására irányuló közigazgatási működés egy tágabb értelemben veendő folyamat, amelynek egyformán alkotórészeiként szerepelnek a törvénynek az adott esetre való alkalmazását magában foglaló állami akaratkijelentés, tehát a határozat, mint annak foganatosítása, tehát a szűkebb értelemben vett végrehajtás. Az általánosan elfogadott közigazgatáspolitikai elvek szerint semmi akadályja sincsen annak, hogy a határozathozatal tanácsok útján történhessék meg, ellenben a foganatosítás az, amely egy személy kezébe teendő le, ahol a tanácsok szerepeltetését a közigazgatáspolitikai munkák egyértelműen elvetik. Viszont, hogy a határozathozatalnál milyen szempontok kívánják meg a kollegiális szervezet beállítását, tanulmányomban már részletesen kifejtettem s miután az erdőrendészeti igazgatási ügyek jórésznél a személyes felelősség háttérbe szorul, a kérdés elméletével kapcsolatban csupán csak azt kívánom még megemlíteni, hogy a tanácsok működésének nehézségét magam is elismerem, ettől a hibától azonban a gazdasági albizottság sem mentes s ahogyan ezidőszert a kisebb jelentőségű ügyek elnöki úton intéztetnek el, azok az

erdőigazgatósági tanácsok szervezése esetén is ugyanigy lesznek elintézhetőek.

Nem tudom elképzelni, hogy a gyakorlatban a tanácskozásokon az igazi szakérdekeket a kisebb tudást eltakarni kívánó hangosság elhomályosíthatná. Nem lehet az egyébként is kiváló szaktestület kiválasztottjait egy községi képviselőtestülettel összetéveszteni. Ha a másik oldalon is megbíznak abban, hogy az erdészeti kormányzat által kinevelt és kiválasztott erdőfelügyelő feladatának a régi rendszerhez való visszatérés esetén egymagában is meg fog felelni, tanácskozásaiktól is joggal remélhetünk olyan eredményeket, amelyek minden várakozást kielégítenek.

Viszont az ügyintézés várható egyoldalúságának aggályával szemben éppen a tanácsokban látom biztosítékát annak, hogy az erdőfelügyelő esetleges egyoldalúsága ellensúlyozást nyer, amelyet a jelenlegi helyzetben az idézett rendelkezések az albizottságnak szakértő tagokból való összeállításával kívántak elérni.

Eltételezve attól, hogy ez a gyakorlatban igen sok helyen nem is volt megvalósítható, illetve nem is valósított meg s erdőgazdasági szakférfiakként rendszerint olyan mezőgazdák választatnak be, akiknek kisebb-nagyobb erdejük valóban van, az erdészeti szaktudástól azonban a legtávolabb állanak, tehát ettől eltekintve is a nagyobb erdőgazdáknak, illetve ezek kezelő erdőtisztjeinek az albizottság munkájában való részvételben összeférhetetlenséget látok s a múltból éppen úgy lehet hivatkozni a felhozott példa ellenkezőjére is, amidőn az erdőfelügyelő jószándékai az érdekeltségeken szenvedtek hajótörést.

Ha a helyzet etekintetben olyan ideális volna, nem merülhetett volna fel már két évtizeddel ezelőtt az a gondolat, amely az erdőfelügyelőt az érdekeltségekkel szemben olyan módon javasolta védelembe venni, hogy a bírák mintájára csak saját kérelme alapján legyen áthelyezhető.

Föltétlenül helyes és szükséges, hogy minden érdekeltségnek meg legyen a maga szervezete, amely azt az államhatalommal, illetve annak közegeivel szemben képviseli, az ér-

dekképviselőket azonban nem lehet olyanformán oldani meg, hogy az elsőrendű állami közérdekekkel kapcsolatos konkrét ügyintézésnél a döntést tegyük kezeibe.

A magam részéről tehát hátrányosnak tartom az összeférhetetlenség intézményesítését, hiszen azt az állam egész működésében mindenütt a leggondosabban elkerülni igyekeznek, amelynek fenntartásával az erdőgazdaság és közigazgatás országos érdekeit jóval több sérelem érheti, mint ellenkező esetben az érdekelteket, akiknek még akkor is, ha netalán az állam szakhatóságai, illetve szakközegei részéről valóban egyoldalúságot tapasztalhatnának, a feljebbvitel alkalmat nyújt sérelmeik orvoslására.

Örömmel emelem ki azonban a hozzászólásnak azt a részét, amely a régi bizottságot is csak arra az esetre tartja szükségesnek, ha olyan általánosabb kérdések kerülnek tárgyalásra, amelyeknek elbírálásánál nem a szigorúan vett szakszemponatok bírnak döntő jelleggel. Ebből kitetszőleg a leglényegesebb kérdésben álláspontjaink csaknem teljesen fedik egymást, hiszen magam is a szakszemponatok feltétlen érvényesítése érdekében szólaltam fel s érdeklődéssel várom a gyakorlati kivitelre vonatkozó vélemény nyilvánosságra hozatalát is.

Végezetül ki kell térnem arra, hogy a korábbi szervezet munkássága által elért eredményeket magam sem kicsinyeltem le s így feltételezni merem, hogy az „enyhén szólva nagyfokú tájékozatlanság“ vádjá reám nem vonatkoztatható. A fejlődés szükségességében mindannyian egyetértünk, de a múlthoz fenntartás nélkül való visszatérést fejlődésnek nem tekinthetem. Szerintem a fejlődés egyenes irányban a decentralizáció kiépítéséhez vezet, amit különösen a közigazgatási érdekek kívánnak meg. Vigyáznunk kell, nehogy a decentralizáció lehetőségét hosszú időre megint elzárjuk.

Magam sem vagyok csalhatatlan, de bármennyire is hálaosan veszem az igen tisztelt szerkesztő úr szíves elismerő szavait, álláspontomat nem adhatom fel. Álláspontom ma is változatlan: szükségesnek tartom a hatáskörátruházást és az önkormányzattal való kapcsolat módosítását, mert az új

törvényes rendelkezésekben gyökerező ez a megoldás nemcsak tiszta elvi alapokon lesz felépíthető, hanem az ország erdőgazdasági és közigazgatási érdekeinek egyaránt megfelel és az önkormányzatot is kielégítheti.

Dr. Ajtai Sándor.

T. Olvasóközönségünk türelmét nem örömmel teszem próbára az erdészeti közigazgatás reformja körül kerekedett vitának több füzetten keresztül való elhúzódásával.

Sajnos azonban lapunk szűkre szabott terjedelme nem engedi meg, hogy ennek a cikknek érdemi részére vonatkozó ellenérveimet itt azonnal felsorakoztassam.

Két körülményre azonban röviden mégis csak ki kell térnem.

Elismerést érdemel t. tagtársamnak egyenes, férfias eljárása, amely őt a mea culpa kimondására vezette, azonban a tenornak ilyen módon való lefokozása még nem változtatta meg a lényegét. *Általánosságban* még ezekkel a szelidített vádakkal sem szabad előállni. Előfordulhatnak ilyen esetek sűrűbben, ritkábban, de *általánosi-tani* ezeket még így sem merném.

A másik egy félreértés helyesbítése. Távol áll tőlem, hogy t. tagtársam hazafias gondolkodását kétségbe vonjam, sőt cikkemben hangsúlyoztam, hogy bizonyára *velem együtt* egy percig sem tekintem a mai változott viszonyokat olyan végleges állapotnak, amelyre állandóan berendezkedni kellene. Még kevésbé áll az, hogy én azt következtettem volna t. tagtársam fejtegetéseiből, hogy ő az erdőtörvény reformját „*egyedül*” az integritás megdőlte következtében tartja szükségesnek.

Ha figyelmesebben átolvassa írásomat, én egészen mást mondtam.

Azt írtam ugyanis: „*ha ez volna az egyedüli* indoka az új erdőtörvény benyújtásának, úgy jó öreg erdőtörvényünk maradjon örökké változatlan”.

Ennek értelme egészen más.

Célom volt a t. tagtársam részéről véleményem szerint nem helyesen, vagy legalább is félreértésre alkalmat adó módon csoportosított indoknak eliminálása, amire különösen *ma* igen is nagy súlyt kell helyeznünk, mert nem szabad tápot adnunk annak a lassankint megszokássá váló felfogásnak, mintha mi ezt a mai ideiglenes állapotot egy pillanatig is véglegesnek tartanánk, vagyis hogy ezt az ideiglenességet akaratlanul is állandósítani kívánánk.

A továbbiakra még rátérek.

Czillingér János.